

[AM2022.04.05V]

Statsadvokaten i Viborgs AFGØRELSE - 4. december 2019 - SAV-2019-3100101-869

Advokat Berit Ernst, Haslegårdsvej 10 (B 37), 8210 Aarhus V

Ikke erstatning for frihedsberøvelse m.v. – j.nr. ...

Jeg har i dag besluttet ikke at imødekomme dit krav om erstatning til E1 . Begrundelsen herfor fremgår nedenfor.

Jeg har samtidig besluttet ikke at imødekomme dit krav om salær. Begrundelsen herfor fremgår ligeledes nedenfor.

Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at Østjyllands Politi den 3. januar 2018 kl. 19.46 modtog et alarmopkald via 112, hvoraf fremgik, at der var affyret skud, og at der var sket påkørsel af personer ved Adresse 1 . Af anmeldelse fremgik endvidere, at der var tale om en biljagt, hvori der udover en bil havde deltaget 2 scootere.

På baggrund af bevisførelsen for by- og landsretten kan jeg endvidere lægge til grund, at din klient befandt sig på den ene scooter sammen med en anden person. Der blev fra en af scooterne affyret skud mod bilen, ligesom jeg kan lægge til grund, at den scooter din klient befandt sig på blev påkørt af bilen.

Politiet traf umiddelbart herefter din klient som passager i en bil med reg. nr. ... . Din klient, som var iført skudsikker vest, blødte fra det ene ben og klagede over brystsmerter, herunder at han ikke kunne få vejret. På baggrund heraf flyttede politiet ham fra bilen og påbegynde førstehjælp. Din klient blev umiddelbart herefter afhentet af en ambulance og kørt til Århus Kommunehospital. Din klient forklarede i den forbindelse til politiet, at han var blevet kørt ned af en bil ved krydset Vej1 / Vej2 .

Din klient blev indbragt på Aarhus Kommunehospital, hvor han modtog behandling for skaderne.

Efter endt lægebehandling blev din klient afhørt til sagen, ligesom din klients hænder blev aftappet for krudtpartikler. Det fremgår af sagen, at der ved efterfølgende undersøgelse ved Teknologisk Institut blev udfundet 1 krudtpartikel fra din klients venstre hånd. Det fremgår endvidere af erklæringen, at i tilfælde, hvor der er påvist krudtpartikler fra fænghætte (karakteristiske GSR-partikler) på hænder, ansigt eller tøj af person, kan det skyldes mindst en af følgende:

- at personen har affyret et skydevåben,
- at personen har håndteret et våben,
- at personen har stået tæt på affyring af våben, eller
- at personen har haft fysisk kontakt med overflader, hvorpå der findes karakteristiske GSR-partikler.

Din klient blev endvidere afhørt af politiet den 3. januar 2018 i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 22.20, hvor han oplyste, at han var kommet gående alene ved ... , hvor han skulle krydse vejen på vej over til et busstoppested. Han havde pludselig hørt hjulspin og kort efter blev han ramt af formentlig en bil. Din klient blev i den forbindelse forespurgt om han var sikker på, at han ikke var kørende på en scooter, og at han var alene, ligesom han blev foreholdt, om det kunne være en forsætlig påkørsel, hvortil han oplyste, at det vidste han ikke.

Politiet foretog i forbindelse med sagen en gerningsstedsundersøgelse ved Vej1 , hvor der blev fundet friske hjulspor i græsribatten, ligesom der blev fundet flere genstande, herunder blev der fundet walkie-talkie, revolver, afskudt projektil, ligesom der blev fundet flere beklædningsgenstande, to balaclavaer (elefanthuer). Af kriminalteknisk erklæring af 21. februar 2018 fremgår det, at politiet under afsøgning med hunde på Vej1 på cykelstien ved det vestgående spor blandt andet fandt to sorte balaclavaer (elefanthuer), en blodplet og en skarpladt revolver med 6 skarpe skud. Det fremgår af en retsgenetisk erklæring af 20. marts 2018, at der blev fundet dna på den ene balaclavaer, hvorefter det er mere end 1.000.000 gange mere sandsynligt, hvis det undersøgte dna stammer fra E1 , end hvis det undersøgte dna stammer fra en tilfældig anden person i den danske befolkning.

Politiet rettede i løbet af efterforskningen mistanke mod din klient. Politiet forsøgte forgæves at kontakte din klient telefonisk og via e-mail fra den 10. februar 2018 og frem. Idet han ikke reagerede herpå valgte politiet at efterlyse ham med henblik på afhøring og sigtelse i sagen.

Din klient blev bragt til standsning i en bil med reg. nr. ... af Østjyllands Politi den 17. marts 2018 kl. 02.54. Idet din klient var eftersøgt, blev han kl. 02.55 anholdt og sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21 samt § 192 a, stk. 1, nr. 1. Han blev herefter bragt til Århus Politigård.

Din klient blev afhørt i tidsrummet fra kl. 08.49 til kl. 09.30, hvor han ytrede sig uforstående overfor sigtelsen, herunder gav udtryk for, at han ikke kunne forstå, at han blev sigtet, når han ikke havde noget med det af gøre, og der ikke var fundet dna eller krudtslam. Foreholdt oplysningerne om, at der var fundet krudtslam på ham, udtalte han, at dette var umuligt. Din klient fik på forespørgsel oplyst, at krudtslammet var fundet på hans hånd. Din klient var uforstående overfor dette, da han havde haft handsker på, men oplyste på forespørgsel, at han ikke havde haft handsker på, da han var blevet påkørt. Din klient udtalte sig ikke yderligere omkring hændelsesforløbet.

Bilen blev ransaget i tidsrummet fra kl. 03.18 til kl. 03.29. Der blev ikke fundet noget af politimæssig interesse.

Din klient blev samme dag fremstillet i grundlovsforhør, hvor han blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, stk. 1, jf. § 21 og § 192 a. Din klient nægtede sig skyldig og ønskede ikke at afgive forklaring. Din klient blev på baggrund af sagens omstændigheder varetægtsfængslet mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 252 og § 192 a. Varetægtsfængslingen af din klient blev opretholdt indtil domsafsigelse den 14. januar 2019 kl. 10.00.

Efter grundlovsforhøret blev din klient transporteret til sin kærestes bopæl samt sin mors bopæl med henblik på at hente tøj. Politiet foretog i den forbindelse ransagning på adresserne. Det fremgår af sagen, at din klients kærestes værelse blev ransaget den 17. marts 2018 i tidsrummet fra kl. 16.55 til kl. 16.58. Der blev ikke fundet noget af politimæssig interesse.

Der blev foretaget ransagning af din klients mors bopæl samme dag i tidsrummet fra kl. 17.15 til kl. 17.45. Der blev under ransagningen fundet fyrværkeri, 3 stk. ampuller testobolin, 2 stk. ampuller med testosteron, 4 stk. ampuller med parabolin, 1 stk. ampul med Induject, 1 stk. ampul med DacateX, 3 tabletter Oxydrolone, 2 tabletter Floximed, 9 tabletter Motilium-M, 9 tabletter Buscopan, en pose med Kamagra 100 g Oral Jelly samt en telefon af mærket Nokia. Dette blev behandlet som forhold 3 i straffesagen mod din klient, og din klient blev idømt en bøde for dette forhold.

Det fremgår af sagen, at din klients telefoner, en iphone samt to Nokia-telefoner, har været beslaglagt og er blevet udlæst til brug for sagen. Det fremgår endvidere af sagen, at disse telefoner blev genudleveret til din klients kæreste den 15. juni 2018.

Under et retsmøde den 2. juli 2018 ved Retten i Aarhus blev din klient fortsat varetægtsfængslet, hvilket din klient kærede. Ved et mundtligt kæremål i Vestre Landsret den 12. juli 2018 forklarede din klient, at han på gerningstidspunktet havde befundet sig på en scooter sammen med E2 som passager. Han oplyste endvidere, at de på et tidspunkt blev jagtet af en bil, som påkørte dem. Han oplyste endvidere, at han havde været iført en hue samt en skudsikker vest. Han oplyste om baggrunden for den skudsikre vest, at han tidligere på dagen havde været på Sjælland og pga. balladen med LTF havde alle fra Aarhus Vest sådan en vest på, når de tog til Sjælland. Han kendte i øvrigt intet til revolveren, der blev fundet på stedet. Han forklarede yderligere, at det krudtslam, der blev fundet på hans hånd, måtte stamme fra et forlystelsescenter han besøgte i Thailand, hvor han affyrede skud, ca. 10 dage før episoden. Landsretten stadfæstede byrettens kendelse og anførte som begrundelse, at den forklaring som den sigtede havde afgivet for landsretten, ikke havde afsvækket mistankegrundlaget.

Politiet har efterfølgende gentagne gange forsøgt at få din klient afhørt på ny, men det fremgår af rapport genafhøring af 12. september 2018, at din klient ikke ses afhørt på ny på grund af manglende tilbagemelding fra forsvareren vedrørende et tidspunkt for en genafhøring.

Det fremgår endvidere af sagen, at politiet på baggrund af din anmodning af 9. oktober 2019 har indhentet historiske teleoplysninger vedrørende telefonnummer ... .

Ved hovedforhandlingen i Retten i Aarhus den 14. januar 2019 frifandt retten din klient for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21 samt § 192 a. Din klients forklaring for landsretten ved kæremålet af 12. juli 2018 blev gentaget.

Det fremgår af dommen, at det efter din klient og medtiltaltes forklaringer kan lægges til grund, at de kørte på scooter på Vej1 på gerningstidspunktet, og at scooteren blev påkørt af en bil. Din klient og medtiltalte har nægtet ethvert kendskab til det skyderi, der ifølge tiltalen fandt sted. Retten fandt ikke, at din klient og medtiltaltes forklaringer om, hvorfor de befandt sig på Vej1 om aftenen den 3. januar 2018 på scooter iført elefanthue, var troværdige. Retten fandt det bevist, at der fandt en skudepisode sted på Vej1 den 3. januar 2018 og lagde blandt andet vægt på, at der blev fundet flere patronhylstre og projektilfragmenter i den sydlige side af Vej1 forholdsvis tæt på cykelbroen ved Vej3. Der er desuden konstateret skudhuller i en grå Ford Focus med registreringsnummeret ..., hvis nummerplade blev fundet på den sydlige side af Vej1 i nærheden af ... . Retten fandt det bevist, at det var denne bil, der kørte den scooter ned, som din klient og medtiltalte sad på. Din klient blev idømt en bøde på 1.000 kr. for overtrædelse af lov om forbud mod visse dopingmidler, men ellers frifundet. Din klient blev løsladt den 14. januar 2019, kl. 10.00.

Frihedsberøvelsen varede således 304 påbegyndte døgn.

Byrettens dom af 14. januar 2019 blev anket til Vestre Landsret, som den 11. september 2019 stadfæstede afgørelse. Landsretten udtalte i den forbindelse:

”herefter, og uanset at din klient og medtiltaltes forklaringer på en række punkter om hele hændelsesforløbet ikke var været troværdige, tiltræder landsretten, at de tiltalte frifindes i sagens forhold 1 og 4.”

Det fremsatte erstatningskrav

Ved mail af 12. september 2019 til mig fremsatte du krav om erstatning for uberettigede tvangsindgreb, herunder frihedsberøvelse, som du ikke havde nærmere opgjort.

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Begrundelsen for min afgørelse er, at din klient efter min opfattelse har udvist egen skyld og selv har givet anledning til de straffeprocessuelle indgreb i sagen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes.

Under sagen har din klient været frihedsberøvet, fået ransaget sin bopæl hos sin kæreste og sin mor, fået ransaget sin bil, ligesom din klients telefoner har været beslaglagt og udlæst. Der er desuden indhentet historiske teleoplysninger til brug for sagen.

Jeg finder på baggrund af de konkrete omstændigheder, at din klient ved den 3. januar 2018 at have afgivet en usandfærdig forklaring overfor politiet omkring sin færden og hændelsesforløbet den 3. januar 2018, sammenholdt med din klients senere manglende forklaring omkring sin færden den 3. januar 2018 har handlet så mistankepådragende, at han måtte påregne en risiko for at blive udsat for de anførte strafprocessuelle indgreb.

Jeg lægger i den forbindelse vægt på, at din klient, på trods af fund af krudtpartikel og den anførte balacval (elefanthue) med dna, valgte at benytte sig af sin ret til ikke at udtale sig, da han blev sigtet for forholdet. Det er udgangspunktet, at benyttelsen af retten til ikke at udtale sig, ikke skal tillægges betydning i vurderingen af, hvorvidt erstatning bør nedsættes eller nægtes i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 3. Dette udgangspunkt fraviges imidlertid i praksis, hvis den pågældende har haft særlig anledning til at rense sig for en konkret mistanke, f.eks. på grund af omstændigheder, der i særlig grad kan sættes den pågældende i forbindelse med den påsigtede handling. Jeg kan hertil henvise til betænkning nr. 801/1977 s. 21-33, hvor der oplistes en række tilfældegrupper til belysning af rækkevidden af § 1018 a, stk. 3. Heraf fremgår som eksempel tilfælde, hvor sigtede undlader at rense sig for mistanke.

Jeg finder, at din klient under de foreliggende omstændigheder, hvor han blev antruffet af politiet umiddelbart efter hændelsen iført en skudsikker vest og med blødende knæ, ligesom der efterfølgende blev udfundet en krudtpartikel hidrørende fra hans venstre hånd sammenholdt med, at der blev fundet beklædningsgenstande fra gerningsstedet med dna, som med største grad af sandsynlighed hidrører fra ham, havde en særlig anledning til at søge at rense sig for den konkrete mistanke mod ham.

Ved at undlade dette, har han skabt en sådan tvivl om sin egen troværdighed og om sin deltagelse i hændelsesforløbet, at han har måtte påregne risikoen for at blive varetægtsfængslet og udsat for de øvrige strafprocessuelle indgreb. Hertil kommer, at jeg finder, at din klient ved at undlade at udtale sig forinden den 12. juli 2018, har modvirket politiets muligheder for at efterforske din klients forklaring og eventuelle alibi.

Jeg finder endvidere, at din klient ved at afgive skiftende forklaringer omkring hans færden samt hændelsesforløbet på gerningstidspunktet har udvist en mistankepådragende og uforsigtig adfærd. Jeg lægger i den forbindelse endvidere vægt på, at jeg ikke finder din klients forklaring for byretten samt landsretten omkring hans færden på gerningstidspunktet, herunder formålet med at han befandt sig på Vej1 på den anførte scooter iført elefanthue den pågældende dag, for troværdig.

Jeg finder således ud fra en samlet vurdering af sagens omstændigheder, at din klient har handlet så mistankepådragende og uforsigtigt, at han måtte påregne en risiko for de strafprocessuelle indgreb, som han blev udsat for. Dermed finder jeg, at han selv har givet anledning til de strafprocessuelle indgreb, som han blev udsat for, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, jf. § 1018 a, stk. 2 og § 1018 b.

Jeg kan på denne baggrund ikke imødekomme erstatningskravet.

Begrundelse for nægtelse af salær

Da jeg ikke mener, at din klient skal have erstatning, er der heller ikke grundlag for at yde dig salær.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, jf. stk. 2 og § 1018 b (erstatning kan nedsættes eller nægtes pga. egen skyld) samt § 1007, jf. § 1018 f (salær).

Mulighed for at klage

Du kan klage over afgørelsen til Rigsadvokaten. Du skal sende klagen til Statsadvokaten i Viborg. Fristen for at klage er 4 uger efter, at du har modtaget dette brev. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3 og 5.

Du skal udnytte muligheden for at klage til Rigsadvokaten, inden du eventuelt begærer kravet indbragt for retten efter retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Har du eventuelle spørgsmål

Hvis du har spørgsmål til min afgørelse, er du velkommen til at kontakte ... .

.....

Statsadvokaten i Viborgs AFGØRELSE - 4. december 2019 - SAV-2019-3100101-1024

Advokat Mads Kjær Jensen, Vissingsgade 21, 1. sal, 7100 Vejle

Ikke erstatning for frihedsberøvelse din klient E2

Jeg har i dag besluttet ikke at imødekomme dit krav om erstatning til E2 . Begrundelsen herfor fremgår nedenfor.

Jeg har samtidig besluttet ikke at imødekomme dit krav om salær. Begrundelsen herfor fremgår ligeledes nedenfor.

Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at Østjyllands Politi den 3. januar 2018 kl. 19.46 modtog et alarmopkald via 112, hvoraf fremgik, at der var affyret skud, og at der var sket påkørsel af personer ved Adresse1 . Af anmeldelse fremgik endvidere, at der var tale om en biljagt, hvori der udover en bil havde deltaget 2 scootere.

På baggrund af bevisførelsen for by-og landsretten kan jeg endvidere lægge til grund, at din klient befandt sig på den ene scooter sammen med en anden person. Der blev fra en af scootererne affyret skud mod bilen, ligesom jeg kan lægge til grund, at den scooter din klient befandt sig på blev påkørt af bilen.

Politiet foretog i forbindelse med sagen en gerningsstedsundersøgelse ved Vej1 , hvor der blev fundet friske hjulspor i græsrabatten, ligesom der blev fundet flere genstande, herunder blev der fundet walkie-talkie, revolver, afskudt projektil, ligesom der blev fundet flere beklædningsgenstande, herunder to balaclavaer (elefanthuer). Af kriminalteknisk erklæring af 21. februar 2018 fremgår det, at politiet under afsøgning med hunde på Vej1 på cykelstien ved det vestgående spor blandt andet fandt to sorte balaclavaer (elefanthuer), en blodplet og en skarpladt revolver med 6 skarpe skud. Det fremgår af en retsgenetisk erklæring af 20. marts 2018, at der blev fundet dna på de to balaclavaer, hvorefter det er mere end 1.000.000 gange mere sandsynligt, hvis det undersøgte dna stammer fra E2 , end hvis det undersøgte dna stammer fra en tilfældig anden person i den danske befolkning. Det fremgik endvidere af en retsgenetisk erklæring af 9. februar 2018, at en undersøgelse af blodpletten viser, at det er mere end 1.000.000 gange mere sandsynligt, hvis det undersøgte dna stammer fra E2 , end hvis det undersøgte dna stammer fra en tilfældig anden person i den danske befolkning.

På baggrund af disse oplysninger rettede politiet i løbet af efterforskningen mistanke mod din klient. Politiet forsøgte forgæves at kontakte din klient fra den 27. februar 2018 og frem, hvorefter politiet valgte at efterlyse ham.

Det fremgår af sagen, at Østjyllands Politi den 14. maj 2018 kort før kl. 11.00 traf din klient på sin bopæl. Han blev anholdt og sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21 samt § 192 a, stk. 1, nr. 1, ligesom din klients telefon i den forbindelse blev beslaglagt. I forbindelse med anholdelsen besigtigede politiet din klient og spurgte nærmere ind til en skade, som han havde ved venstre øje. Din klient oplyste i den forbindelse, at han havde fået skaden i forbindelse med herværende sag.

Din klient blev herefter bragt til Århus Politigård. Under optagelse af foto og fingeraftryk af din klient på politigården kl. 12.40 forklarede han, at de ar, han havde i ansigtet, stammede fra den 3. januar 2018, hvor han væltede på en scooter.

Din klient nægtede i øvrigt at udtale sig om sagen. Dette har han fastholdt indtil hovedforhandlingen i byretten. Det fremgår af en mailkorrespondance af 6.-7. juni 2018 mellem dig og kriminalassistent X, at din klient alene ville udtale sig, hvis hans besøgs- og brevkontrol blev ophævet.

Din klient blev den 15. maj 2018 fremstillet i grundlovsforhør, hvor han blev varetægtsfængslet. Varetægtsfængslingen blev opretholdt indtil domsafsigelse den 14. januar 2019 kl. 10.00.

Din klient forklarede i forbindelse med hovedforhandlingen den 14. januar 2019 ved Retten i Aarhus, at han og E1 var kommet kørende på scooter ved ... , hvor en bil påkørte dem. Han oplyste, at han havde haft en hue på, ligesom han oplyste, at han og E1 var blevet påkørt, så de væltede af scooteren. Han oplyste, at han ikke husker, hvordan han kom væk fra stedet, men at han senere vågnede op hjemme ved en ven og derefter kom på hospitalet. Han havde ingen idé om, hvorfor han blev påkørt, ligesom han oplyste, at han ikke følte, at han ville udtale sig til politiet. Han var den forurettede i sagen, men han så dog ingen grund til at anmelde det til politiet. Han oplyste endvidere, at han ikke så nogen pistol eller anden scooter.

Det fremgår af Retten i Aarhus' dom, at det efter din klient og den medtiltaltes forklaringer blev lagt til grund, at de kørte på scooter på Vej1 på gerningstidspunktet, og at scooteren blev påkørt af en bil. Din klient og den medtiltalte har nægtet ethvert kendskab til det skyderi, der ifølge tiltalen har fundet sted. Retten fandt ikke, at din klient og den medtiltaltes forklaringer om, hvorfor de befandt sig på Vej1 om aftenen den 3. januar 2018 på scooter, iført elefanthuer, var troværdige. Retten fandt det bevist, at der fandt en skudepisode sted på Vej1 den 3. januar 2018, og lagde blandt andet vægt på, at der blev fundet flere patronhylstre og projektilfragmenter i den sydlige side af Vej1 forholdsvis tæt på cykelbroen ved Vej3 . Der er desuden konstateret skudhuller i en grå Ford Focus med registreringsnummeret ... , hvis nummerplade blev fundet på den sydlige side af Vej1 i nærheden af Vej2 . Det er bevist, at det var denne bil, der kørte den scooter ned, som din klient og den medtiltalte sad på. Din klient blev således frifundet og løsladt den 14. januar 2019 kl. 10.00.

Frihedsberøvelsen varede således 244 påbegyndte døgn.

Byrettens dom blev anket til Vestre Landsret, som den 11. september 2019 stadfæstede dommen og i den forbindelse udtalte, at:

”herefter, og uanset at din klient og medtiltaltes forklaringer på en række punkter om hele hændelsesforløbet ikke har været troværdige, tiltræder landsretten, at de tiltalte frifindes i sagens forhold 1 og 4”.

Det fremsatte erstatningskrav

Ved mail af 24. september 2019 til Østjyllands Politi, hvorfra jeg har modtaget det, fremsatte du krav om erstatning for uberettiget frihedsberøvelse, som du ikke havde nærmere opgjort.

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Begrundelsen for min afgørelse er, at din klient efter min opfattelse har udvist egen skyld og selv har givet anledning til de straffeprocessuelle indgreb i sagen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes.

Jeg finder på baggrund af de konkrete omstændigheder, at din klient ved i første omgang at have benyttet sig af sin ret til ikke at udtale sig, sammenholdt med din klients senere utroværdige forklaring omkring baggrunden for, at han befandt sig på en scooter på Vej1 den 3. januar 2018, har handlet så mistankepådragende, at han måtte påregne en risiko for de strafprocessuelle indgreb, som han blev udsat for.

Jeg lægger i den forbindelse vægt på, at på trods af din klient blev foreholdt fundet af blodspor, de anførte skader i ansigtet, som han selv oplyste stammede fra gerningstidspunktet samt de anførte balaclaver (elefanthuer) med dna, valgte at benytte sig af sin ret til ikke at udtale sig. Det er udgangspunktet, at benyttelsen af retten til ikke at udtale sig, ikke skal tillægges betydning i vurderingen af, hvorvidt erstatning bør nedsættes eller nægtes i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 3. Dette udgangspunkt fraviges imidlertid i praksis, hvis den pågældende har haft særlig anledning til at rense sig for en konkret mistanke, f.eks. på grund af omstændigheder, der i særlig grad kan sættes den pågældende i forbindelse med den påsigtede handling. Jeg kan hertil henvise til betænkning nr. 801/1977 s. 21-33, hvor der oplystes en række tilfældegrupper til belysning af rækkevidden af § 1018 a, stk. 3. Heraf fremgår som eksempel tilfælde, hvor sigtede undlader at rense sig for mistanke.

Jeg finder, at din klient under de foreliggende omstændigheder, hvor der efterfølgende er fundet blod fra din klient samt DNA på genstande fundet på gerningsstedet, og hvor din klient under optagelse af foto og fingeraftryk forklarede, at skaderne i ansigtet stammede fra et uheld den 3. januar 2018, hvor han var væltet på en scooter, havde særlig anledning til at søge at rense sig for den konkrete mistanke mod ham. Ved at undlade dette, har han skabt en sådan tvivl om sin egen troværdighed og om sin deltagelse i hændelsesforløbet, at han har måttet påregne risikoen for at blive varetægtsfængslet som sket. Hertil kommer, at din klient ved at undlade at udtale sig, har modvirket politiets muligheder for at efterforske din klients forklaring og eventuelle alibi. Jeg lægger i den forbindelse endvidere vægt på, at jeg ikke finder din klients forklaring for byretten samt landsretten omkring hans færden på gerningstidspunktet, herunder formålet med at han befandt sig på Vej1 iført elefanthue den pågældende dag, for troværdig. Dermed finder jeg ud fra en samlet vurdering af sagen, at din klient selv har givet anledning til de strafprocessuelle indgreb, som han blev udsat for, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3

Jeg kan på denne baggrund ikke imødekomme erstatningskravet.

Begrundelse for nægtelse af salær

Da jeg ikke mener, at din klient skal have erstatning, er der heller ikke grundlag for at yde dig salær.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3 (erstatning kan nedsættes eller nægtes pga. egen skyld) samt § 1007, jf. § 1018 f (salær).

Mulighed for at klage

Du kan klage over afgørelsen til Rigsadvokaten. Du skal sende klagen til Statsadvokaten i Viborg. Fristen for at klage er 4 uger efter, at du har modtaget dette brev. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3 og 5.

Du skal udnytte muligheden for at klage til Rigsadvokaten, inden du eventuelt begærer kravet indbragt for retten efter retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Har du eventuelle spørgsmål

Hvis du har spørgsmål til min afgørelse, er du velkommen til at kontakte ... .

.....

Rigsadvokatens AFGØRELSE - 31. januar 2020 - RA-2019-3100206-369

Advokat Berit Ernst, Haslegårdsvej 10 (B 37), 8210 Aarhus V

Ikke erstatning for frihedsberøvelse m.v. – vedr. j.nr. ...

Du har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i Viborg den 4. december 2019 om at nægte erstatning til E1 .

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at din klient ikke kan få erstatning, og at dit krav om salær ikke imødekommes.

Begrundelse

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte erstatning og salær. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse, idet jeg supplerende bemærker følgende:

Jeg har ud over det af statsadvokaten anførte lagt vægt på følgende omstændigheder i relation til din klients egen skyld forud for anholdelsen.

Jeg har lagt vægt på, at landsretten har lagt til grund, at din klient på gerningstidspunktet kørte på en scooter, der var i følgeskab med en anden scooter, hvorfra der blev affyret skud mod en personbil. Din klient var

på gerningstidspunktet iført en elefanthue og en stik- eller skudsikker vest. Jeg har endvidere lagt vægt på, at din klient efter ulykken forlod gerningsstedet.

Jeg finder på den baggrund, at din klient har udvist en sådan mistankepådragende adfærd forud for anholdelsen, at han sammenholdt med det af statsadvokaten anførte måtte påregne, at han kunne risikere at blive mistænkt og frihedsberøvet i den skete udstrækning.

Jeg er således enig med statsadvokaten i, at din klient har udvist egen skyld i et sådant omfang, at han ikke kan meddeles erstatning.

Da din klient ikke har fået medhold i sin påstand om erstatning, har jeg heller ikke fundet anledning til at meddele dig salær for anmodningen herom.

Sagens forløb

- I afgørelse af 4. december 2019 nægtede statsadvokaten at yde erstatning.
- I e-mail af 5. december 2019 har du klaget over afgørelsen.
- Den 12. december 2019 har statsadvokaten sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Statsadvokaten har henholdt sig til sin afgørelse. Der er ikke kommet nye væsentlige oplysninger frem af betydning for sagen.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, jf. stk. 2 og § 1018 b (erstatning kan nedsættes eller nægtes pga. egen skyld) samt § 1007, jf. § 1018 f (salær).

Mulighed for at klage mv.

Min afgørelse er endelig. Din klient kan derfor ikke klage over den. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3.

Din klient kan anmode om, at retten tager stilling til erstatningskravet. Hvis din klient ønsker, at retten tager stilling til kravet, skal du oplyse dette til Statsadvokaten i Viborg senest to måneder efter, at du har modtaget denne afgørelse. Det står i retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Hvis du har spørgsmål til min afgørelse, er du velkommen til at kontakte ... .

.....

Rigsadvokatens AFGØRELSE - 23. juni 2020 - RA-2020-3100206-168

Advokat Mads Kjær Jensen, Vissingsgade 21, 1. sal, 7100 Vejle

Ikke erstatning for frihedsberøvelse – din klient E2

Du har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i Viborg den 4. december 2019 om at nægte erstatning til din klient E2 .

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at din klient ikke kan få erstatning for frihedsberøvelsen. Jeg har samtidig besluttet ikke at imødekomme dit krav om salær.

Begrundelse

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte erstatning og salær. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse, idet jeg supplerende bemærker følgende:

Statsadvokaten har i sin afgørelse anført, at din klient var frihedsberøvet i 244 påbegyndte døgn. Det fremgår af sagen, at din klient var frihedsberøvet fra den 14. maj 2018 kl. 11.00 til den 14. januar 2019 kl. 10.00. Din klient var således rettelig frihedsberøvet i 245 påbegyndte døgn.

Sagens forløb

- I afgørelse af 4. december 2019 nægtede statsadvokaten at yde erstatning.
- I e-mail af 20. december 2019 har du klaget over afgørelsen. Den 28. april 2020 rettede du igen henvendelse til statsadvokaten for at bringe din e-mail af 20. december 2019 i erindring. Din e-mail af 20. december 2019 sås ikke modtaget hos statsadvokaten. Du har i den forbindelse oplyst statsadvokaten, at du ikke er i besiddelse af en kvittering for fremsendelse af e-mailen.
- Den 19. maj 2020 har statsadvokaten sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Statsadvokaten har henholdt sig til sin afgørelse. Der er ikke kommet nye væsentlige oplysninger frem af betydning for sagen.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, jf. stk. 1 (erstatning kan nedsættes eller nægtes pga. egen skyld) samt § 1007, jf. § 1018 f (salær).

Mulighed for at klage

Min afgørelse er endelig. Din klient kan derfor ikke klage over den. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3.

Din klient kan anmode om, at retten tager stilling til erstatningskravet. Hvis din klient ønsker, at retten tager stilling til kravet, skal du oplyse dette til Statsadvokaten i Viborg senest to måneder efter, at du har modtaget denne afgørelse. Det står i retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Hvis du har spørgsmål til min afgørelse, er du velkommen til at kontakte ... .

.....

Retten i Hernings DOM - 18. juni 2021 - 99-60/2021 og 99-2844/2021 - SAV-2019-3100101-102 og SAV-2019-3100101-869

Erstatningssøgende E2 , født februar 1999 mod Anklagemyndigheden og erstatningssøgende E1 , født august 1994 mod Anklagemyndigheden

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Tilkendegivelse af 7. september 2021 er modtaget den 9. december 2020 og tilkendegivelse af 13. maj 2020 er modtaget i Retten i Herning den 1. juni 2021.

E2 blev fremstillet i grundlovsforhør den 15. maj 2018, hvor han blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21 og § 192 a, stk. 1, nr. 1. Retten fandt, at der ikke forelå begrundet mistanke for overtrædelse af de nævnte bestemmelser, og E2 blev varetægtsfængslet på grundlag af en begrundet mistanke om overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, jf. § 21.

E2 var i tiden fra den 14. maj 2018 til den 14. januar 2019 anholdt og varetægtsfængslet. Han blev ved Vestre Landsrets dom af 24. september 2019 frifundet.

Advokat Mads Kjær Jensen fremsatte på vegne af E2 ved brev af 24. september 2019 krav om erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a,

Statsadvokaten afviste den 4. december 2019 kravet og anførte:

[TEKST UDELADT. FREMGÅR AF STATSADVOKATENS AFGØRELSE]

Statsadvokatens afgørelse blev den 20. december 2019 påklaget, og Rigsadvokaten afviste den 23. juni 2020 kravet med følgende udtalelse:

[TEKST UDELADT. FREMGÅR AF RIGSADVOKATENS AFGØRELSE]

E1 blev fremstillet i grundlovsforhør den 17. marts 2018, hvor han blev sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21 og § 192 a, stk. 1, nr. 1. Retten fandt, at der ikke forelå begrundet mistanke om drabsforsøg, og E1 blev varetægtsfængslet på grundlag af en begrundet mistanke om overtrædelse af straffelovens § 252 og § 192 a, stk. 1, nr. 1.

E1 var i tiden fra den 17. marts 2018 til den 14. januar 2019 anholdt og varetægtsfængslet. Han blev ved Vestre Landsrets dom af 24. september 2019 frifundet.

Advokat Berit Ernst fremsatte på vegne af E1 ved brev af 12. september 2019 krav om erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Statsadvokaten afviste den 4. december 2019 kravet og anførte:

[TEKST UDELADT. FREMGÅR AF STATSADVOKATENS AFGØRELSE]

Rigsadvokaten afviste den 31. januar 2020 kravet med følgende udtalelse:

[TEKST UDELADT. FREMGÅR AF RIGSADVOKATENS AFGØRELSE]

Påstande

E2 har fremsat krav om erstatning på 217.450 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 24. september 2019.

E1 har fremsat krav om erstatning på 528.000 kr., subsidiært 264.250 kr., med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 12. september 2021.

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse.

Anklagemyndigheden har ikke bestridt opgørelsen af kravene.

Sagens oplysninger

Både Statsadvokatens og Rigsadvokatens afgørelser er dokumenteret under hovedforhandlingen.

Der er endvidere dokumenteret fra anmeldelsesrapporter, kriminaltekniske og retsgenetiske erklæringer, lægelige oplysninger, gerningsstedsundersøgelser og afhøringsrapporter, ligesom de erstatningssøgendes forklaringer fra grundlovsforhøret er dokumenteret.

Derudover er Retten i Aarhus og Vestre Landsrets domme dokumenteret.

Der er ikke afgivet forklaring af de erstatningssøgende.

E2 har om sine personlige forhold forklaret, at han var arbejdsløs forud for den første efterlysning, men da han ikke længere var efterlyst, fik han arbejde som gulvsliber i april 2018. Det arbejde havde han frem til anholdelsen den 14. maj 2018. Han er ikke kommet igang med arbejde igen siden løsladelsen den 14. januar 2019. Det var en meget alvorlig sigtelsen, og det har påvirket ham personligt.

Retten begrundelse og afgørelse

Retten kan i det hele tiltræde Statsadvokatens begrundelse for ikke at imødekomme de erstatningssøgendes krav om erstatning.

Retten finder, at der foreligger en lang række omstændigheder, der understøtter, at de erstatningssøgende selv gav anledning til anholdelse og efterfølgende varetægtsfængsling, og at erstatning derfor skal nægtes.

Retten har lagt vægt på oplysningerne om de erstatningssøgendes mistænkelige adfærd i forbindelse med skyderiet, idet det må lægges til grund, at de bar maskering, og at den ene bar skudsikker vest. Retten har samtidig lagt vægt på de mistænkeliggørende oplysninger i form af en blodplet fra den ene erstatningssøgende i nærheden af en skarpladt revolver, mens der på den anden erstatningssøgendes hånd blev fundet en krudtpartikel, samt hændelsesforløbet hvor der blev affyret skud fra en scooter mod den bil, der efterfølgende påkørte de erstatningssøgende, der sad på en anden scooter.

Retten har endvidere lagt vægt på de erstatningssøgendes mistænkelige adfærd efter skyderiet, idet de ikke ønskede, at vidnerne skulle ringe efter en ambulance, og den ene blev hentet af en bil og kørt væk, og idet de begge forlod stedet uden at kontakte politiet og i perioden efterfølgende ikke reagerede på politiets mange henvendelser.

Retten har også lagt vægt på, at de erstatningsøgende har afgivet skiftende og usandfærdige forklaringer, der er blevet tilsidesat af både by- og landsret som værende utroværdige, og at de ikke har forsøgt at rense sig for mistanke. De har således i vidt omfang nægtet at udtale sig til politiet og fortalte ikke, at der havde været en anden scooter på stedet.

Anklagemyndighedens påstand om frifindelse tages herefter til følge.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes.

E2 og E1 skal hver især afholde de af sagens omkostninger, der vedrører dem.

Morten Lange

dommer

.....

Vestre Landsrets 10. afdelings DOM - 5. april 2022 - S-1361-21

(dommerne Mogens Heinsen, Stig Glent-Madsen og Joen Sode (kst.) med domsmænd) i ankesag

Anklagemyndigheden mod E2 , født februar 1999, (advokat Berit Ernst, Aarhus) og E1 , født august 1994, (advokat Berit Ernst, Aarhus)

Retten i Herning har den 18. juni 2021 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 99-60/2021).

Påstande

Erstatningsøgende, E2 , har nedlagt påstand om betaling af 428.200 kr., subsidiært 214.100 kr. med renter fra kravets fremsættelse, jf. renteloven.

Erstatningsøgende, E1 , har nedlagt påstand om betaling af 528.500 kr., subsidiært 264.250 kr. med renter fra kravets fremsættelse, jf. renteloven.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse vedrørende begge erstatningssøgende.

Supplerende oplysninger

E2's erstatningskrav på 428.200 kr. er opgjort som erstatning for frihedsberøvelsens 1. døgn (6.700 kr.) og for resterende 244 døgn (244 døgn a 850 kr.) i alt 214.100 kr., samt 100% forhøjelse pga. drabsforsøg.

E1's erstatningskrav på 528.000 kr. er opgjort som erstatning for frihedsberøvelsens 1. døgn (6.700 kr.) og for resterende 303 døgn (303 døgn a 850 kr.) i alt 264.250 kr., samt 100% forhøjelse pga. drabsforsøg.

Anklagemyndigheden har bestridt kravene og tilkendegivet, at der i givet fald alene skal ske en fordobling af taksten for det første døgn for så vidt angår E1's erstatningskrav, og for de to første døgn for så vidt angår E2's erstatningskrav. Anklagemyndigheden har i den forbindelse henvist til, at der i forbindelse med varetægtsfængslingerne ikke blev henvist til de oprindelige sigtelser om overtrædelse af straffelovens § 237, stk. 1, jf. § 21. Der er i øvrigt ikke uenighed om antal døgn og takst.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter bevisførelsen for landsretten tiltrædes det, at der, som anført af byretten, foreligger omstændigheder forud for strafforfølgningen, der sætter de erstatningssøgende i forbindelse med de påsigtede handlinger.

De erstatningssøgende har derfor haft særlig anledning til at rense sig for mistanke, da de måtte påregne risiko for bl.a. langvarig varetægtsfængsling som sket. De har imidlertid kun udtalt sig i begrænset omfang og har i øvrigt ikke forklaret konsistent eller troværdigt om forløbet.

Landsretten tiltræder herefter, at der for de erstatningssøgende foreligger en sådan grad af egen skyld, at de ikke har krav på erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 2 og 3.

Landsretten er herefter enig i byrettens resultat og stadfæster derfor byrettens dom.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

E2 og E1 skal hver især betale de omkostninger for landsretten, der vedrører dem.